

Sygn. akt XXV C 1017/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2018 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Tomasz Gal

Protokolant: sekr. sąd. Aleksandra Bartczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 października 2018 roku w Warszawie

sprawy z powództwa P. K.

przeciwko U. M. i (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W.

o zobowiązanie do przyjęcia w poczet członków spółdzielni i do przydzielenia spółdzielczego prawa do lokalu

orzeka:

- 1) zobowiązuje (...) Spółdzielnię Mieszkaniową w W. do przyjęcia P. K. w poczet członków tej Spółdzielni oraz do przydzielenia P. K. spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) usytuowanego w budynku położonym przy ul. (...) w W. po byłym członku tej Spółdzielni (...),
- 2) oddala powództwo w pozostałym zakresie,
- 3) zasądza od (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W. na rzecz P. K. kwotę 11.100 zł (jedenaście tysięcy sto złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XXV C 1017/17

UZASADNIENIE

Powód **P. K.** w piśmie z dnia 3 stycznia 2014 r. wystąpił do Sądu Rejonowego dla Warszawy - Żoliborza w W. przeciwko pozwanej **(...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W.** i **U. M.** z żądaniem nakazania pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, aby przywróciła powodowi własnościowe prawo do lokalu nr (...) przy ul. (...) w W.. Ponadto powód wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych (k. 6-6v).

W uzasadnieniu powód wskazał, że przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Żoliborza w W. pomiędzy pozwanymi toczy się postępowanie w sprawie o sygn. akt I C 1456/13 o eksmisję pozwanej U. M. z przedmiotowego mieszkania. Wskazał, że sporny lokal najpierw był przydzielony małżonkom K., a następnie na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy wydanego w sprawie o sygn. akt XIII Ns 236/81 przypadł jego ojcu - S. K.. Powód jest natomiast jedynym jego spadkobiercą. W 2004 r. mieszkanie zostało przekształcone na własnościowe. W ocenie powoda jest on uprawniony do przywrócenia mu prawa do tego lokalu (k. 6 – 6 v.).

W piśmie z 5 marca 2014 r. **powód sprecyzował żądanie** w ten sposób, że wniósł o ustalenie, iż przysługuje mu własnościowe prawo spółdzielcze do w/w lokalu i o zobowiązanie pozwanej Spółdzielni do złożenia oświadczenia woli o ustanowieniu na rzecz powoda własnościowego prawa do tego lokalu (k. 11).

Postanowieniem z 28 marca 2014 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I C 153/14 sprawa została przekazana przez Sąd Rejonowy według właściwości do Sądu Okręgowego w Warszawie (k. 12).

Pozwana (...) **Spółdzielnia Mieszkaniowa w W.** w odpowiedzi na pozew z dnia 4 lipca 2014 r. wносиła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania, wskazując na wygaśnięcie prawa powoda na zasadzie art. 218, art. 221 w zw. z art. 220 prawa spółdzielczego (k. 35-36 v).

Pozwana **U. M.** w odpowiedzi na pozew z dnia 9 lipca 2014 r. i w piśmie z 15 września 2014 r. uznała powództwo i wniosła o nieobciążanie jej kosztami postępowania wskazując, iż to pozwana Spółdzielnia uniemożliwia wykonanie roszczeń powoda. (k. 69-71, k. 95).

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2014 r. wydanym w sprawie o sygn. akt XXV C 652/14 Sąd oddalił powództwo w całości i nie obciążył powoda kosztami procesu (k. 119).

Sąd ten uznał, że w przedstawionym stanie faktycznym powód jest uprawniony do zgłoszenia roszczeń określonych w przepisie art. 145 ustawy z 17.02.1961 r. o spółdzielniach i ich związkach, zgodnie z którym w razie ustania członkostwa z jakichkolwiek przyczyn, pierwszeństwo przyjęcia do spółdzielni i uzyskania spółdzielczego prawa do lokalu po byłym członku przysługuje jego małżonkowi, dzieciom i innym osobom bliskim, o ile zamieszkiwali z nim razem, a gdy chodzi o małżonka - także wówczas, gdy prawo do lokalu stanowiło przedmiot wspólności ustawowej. Jeżeli zgłasza się kilka osób uprawnionych, wybór należy do spółdzielni.

Dlatego też Sąd ten stanął na stanowisku, że powód nie może domagać się ustalenia, iż przysługuje mu własnościowe prawo spółdzielcze do przedmiotowego lokalu, ani też nie może domagać się zobowiązania pozwanej do złożenia oświadczenia ustanawiającego prawo własności tego lokalu nawet wobec przyjęcia uiszczenia wpłaty uzupełniającej na wkład budowlany. Sąd Okręgowy zaznaczył, że na podstawie art. 145 ustawy z 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach, powód nabył skutecznie jedynie roszczenie o przyjęcie w poczet członków i uzyskanie spółdzielczego prawa do lokalu po byłym członku.

Sąd ten wskazał, że prawo do przedmiotowego lokalu nie przysługuje powodowi po zmarłym ojcu na skutek bycia spadkobiercą ojca. Sąd Okręgowy poczynił rozważania, że prawo przysługujące jego poprzednikowi prawnemu jest niezbywalne, co oznacza, iż nie przechodzi na spadkobierców. Ustawodawca jedynie wyjątkowo w wyżej cytowanym art. 145 wskazał na powstanie roszczenia dla osób bliskich byłego członka, o ile razem z nim zamieszkiwali. Jest to samodzielne roszczenie powoda, nie zaś związane ze spadkobranie.

Dodatkowo Sąd ten uznał, że powód nie wykazał - zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu określoną w art. 6 k.c. - swojego roszczenia, albowiem nie wykazał przesłanki z art. 145 ustawy z 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach, a mianowicie faktu zamieszkiwania z ojcem w przedmiotowym lokalu (k. 124 - 126).

Od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 23 grudnia 2014 r. powód złożył **apelację**, w której złożył wnioski dowodowe na okoliczność zamieszkiwania w spornym lokalu z ojcem (k. 130) oraz podał, że fakt wspólnego zamieszkiwania z ojcem w lokalu uzasadnia żądanie o przyjęcie w poczet członków pozwanej Spółdzielni i o ustanowienie na rzecz powoda odrębnej własności przedmiotowego lokalu (k. 133).

Na skutek apelacji powoda **Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 3 lutego 2017 r.** wydanym w sprawie o sygn. akt VI ACa 1827/15 uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (k. 268).

Sąd Apelacyjny uznał, że Sąd Okręgowy nie przeprowadził postępowania dowodowego w całości, mimo trafnego uznania, że powodowi mogłyby potencjalnie przysługiwać roszczenia określone w art. 145 ustawy z 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach, gdyby wykazał że zamieszkiwał w spornym lokalu z ojcem. Jednocześnie Sąd odwoławczy wskazał, że uszło uwadze Sądu I instancji, że powoda w toku procesu cechowała nieporadność, która powinna skłonić Sąd do rozważenia pouczenia powoda w trybie art. 5 kpc o ciężarze dowodu oraz o możliwości złożenia

wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu Okręgowego, że powód nie jest uprawniony do domagania się ustalenia, iż przysługuje mu własnościowe prawo spółdzielcze do przedmiotowego lokalu, ani też nie może domagać się zobowiązania pozwanej do złożenia oświadczenia ustanawiającego prawo własności tego lokalu nawet wobec przyjęcia uiszczenia wpłaty uzupełniającej na wkład budowlany. Sąd Apelacyjny zaznaczył, że na podstawie art. 145 ustawy z 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach, powód mógłby nabyć skutecznie jedynie roszczenie o przyjęcie w poczet członków i uzyskanie spółdzielczego prawa do lokalu po byłym członku. Sąd ten wskazał, że prawo do przedmiotowego lokalu nie przysługuje powodowi po zmarłym ojcu na skutek bycia spadkobiercą ojca. Jednocześnie Sąd ten wyraził przekonanie, że z treści pozwu i pism składanych przez powoda należy wywnioskować, że domaga się on przyjęcia w poczet członków spółdzielni i przyznania prawa do lokalu po zmarłym ojcu. Zdaniem Sądu odwoławczego żądanie powoda zostało sformułowane nieporadnie.

Sąd Apelacyjny zalecił przeprowadzenie dowodów wskazanych przez powoda w apelacji oraz na rozprawie apelacyjnej (k. 275 – 280).

Powód **P. K.** w piśmie z dnia 30 kwietnia 2018 r. w ten sposób ostatecznie sprecyzował żądanie pozwu, że wniósł o zobowiązanie do przyjęcia w poczet członków pozwanej Spółdzielni oraz do przydzielenia spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. (k. 341).

Pozwana (...) **Spółdzielnia Mieszkaniowa w W.** wniosła o oddalenie powództwa (k. 380).

Pozwana **U. M.** oznajmiła, że zgadza się z żądaniem powoda (k. 380).

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 15 stycznia 1965 r. znajdujący się w zasobach (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W. lokal mieszkalny nr (...) przy ul. (...) w W. o powierzchni około 40 m² został przydzielony małżonkom U. i S. K. (przydział lokalu - k. 38).

P. K. jest jedynym dzieckiem U. K. (aktualnie M.) i S. K. (okoliczność bezsporna).

W dniu 28 marca 1978 r. związek małżeński U. i S. K. został rozwiązany przez rozwód (okoliczność bezsporna).

W dniu 08 sierpnia 1978 r. U. K. wyszła za mąż za S. M. przyjmując nazwisko męża - M. (odpis skrócony aktu małżeństwa - k. 41).

W dniu 07 lipca 1981 r. postanowieniem wydanym w sprawie o sygn. akt R XIII Ns 236/81 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie orzekł o podziale wspólnego majątku byłych małżonków U. i S. K. ustalając, że spółdzielcze prawo do lokalu nr (...) przy ul. (...) przypada S. K. (postanowienie SR dla m.st. Warszawy z 07 lipca 1981 r. - k. 50 v., kopia repertorium – k. 369).

P. K. zamieszkiwał w lokalu nr (...) przy ul. (...) w W. wraz z rodzicami począwszy od 1965 roku, a po rozwodzie rodziców od 1978 r. wyłącznie z ojcem. Od dnia 1 sierpnia 1978 r. P. K. rozpoczął odbywanie zasadniczej służby wojskowej i zarazem studiów na wyższej uczelni wojskowej (Wojskowa Akademia (...) w W. przy ul. (...)) i z tego względu został skoszarowany w jednostce wojskowej w pobliżu tej uczelni. W związku z powyższym powód mógł opuszczać uczelnię – jednostkę wyłącznie za zgodną przelożonych. W przypadku uzyskania takiej zgody udawał się do mieszkania ojca, gdzie miał zgromadzone swoje rzeczy osobiste, w tym własne łóżko. Zamieszkując w tym czasie u ojca powód opiekował się ojcem z uwagi na chorobę ojca. Taki stan rzeczy trwał aż do dnia śmierci ojca. W dniu 18 września 1981 r. powód zawarł związek małżeński. Natomiast w dniu 12 grudnia 1981 r. z R. do W. przeprowadziła się żona powoda wraz z ich dzieckiem, którzy zamieszkali w W. przy ul. (...) w mieszkaniu babci powoda. Od tego czasu powód opuszczając jednostkę za zgodą przelożonych zamieszkiwał równomiernie w lokalu przy ul. (...) i w lokalu przy ul. (...). Wobec pogarszającego się stanu zdrowia ojca powód uzyskał zgodę przelożonych na nocowanie u ojca i rano wracał do jednostki (zeznania świadków: B. K. – k. 380 - 382., S. S. – k. 382, zeznania powoda – k. 410 – 411 v.).

S. K. zmarł dnia 7 listopada 1982 r. (odpis skrócony aktu zgonu - k. 39).

Powód utracił władztwo na lokalem przy ul. (...) w W. w 1983 r. na skutek zgłoszenia roszczeń do lokalu przez U. M. i S. M. (zeznania powoda – k. 411 v.)

W dniu 26 kwietnia 1988 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy postanowieniem wydanym w sprawie o sygn. akt III Ns 451/88 orzekł, że spadek po S. K. nabył w całości syn P. K. (postanowienie z 26 kwietnia 1988 r. - k. 51).

Na podstawie umowy z 25 sierpnia 2004 r. nastąpiło przekształcenie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w Warszawie w spółdzielcze własnościowe prawo do tego lokalu mieszkalnego na rzecz małżeństwa U. i S. M. (umowa z 25 sierpnia 2004 r. - k. 14 sygn. akt SR I C 1465/13).

W dniu 13 lutego 2012 r. P. K. złożył pozwanej Spółdzielni pismo (k. 52) opatrzone datą 13 lutego 2002 r., do którego dołączone były postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z 07 lipca 1981 r. sygn. akt R III Ns 236/81 (na stwierdzeniu prawomocności jest data 10.02.12 r. - k. 50 v) i postanowienie Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy sygn. akt II Ns 451/88 (opatrzone stwierdzeniem prawomocności z 03 stycznia 1992 r. - k. 51 v).

Po wpłynięciu do pozwanej Spółdzielni tych pism, Spółdzielnia podjęła działania w celu uchylenia się od skutków oświadczenia woli zawartego w umowie z 25 sierpnia 2004 r. i rezultacie w dniu 07 marca 2012 r. zarząd Spółdzielni podjął uchwałę Nr (...) w sprawie uchylenia się od skutków oświadczenia woli w zakresie umowy o przekształceniu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w Warszawie w spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego na rzecz małżeństwa U. i S. M., która to uchwała została przesłana do U. i S. M. dnia 23 marca 2012 r. (uchwała Nr (...) z 07 marca 2012 r. - k. 49 i pismo przesyłające - k. 48).

W dniu 16 marca 2012 r. do pozwanej Spółdzielni wpłynęło pismo powoda - deklaracja przystąpienia do Spółdzielni (pismo z 16 marca 2012 r. - k. 46)

W dniu 16 maja 2012 r. zarząd pozwanej Spółdzielni podjął uchwałę Nr(...), w której odmówił powodowi przyjęcia w poczet członków (...) Spółdzielni (...)wej i zawarcia umowy ustanawiającej spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu nr (...) przy ul. (...) w W.. Uchwała została przesłana na adres powoda 21 maja 2012 r. Jej odbiór został pokwitowany przez powoda w dniu 06 czerwca 2012 r. (uchwała Nr (...) - k. 45 i pismo przesyłające z 17 maja 2012 r. - k. 43, zwrotne potwierdzenie odbioru - k. 44)

W dniu 09 lipca 2012 r. U. M. złożyła w pozwanej Spółdzielni pełnomocnictwo dla powoda P. K. do działania w jej imieniu w sprawie dotyczącej przedmiotowego lokalu, w tym do przeglądania akt (pełnomocnictwo - k. 42)

Tego samego dnia 09 lipca 2012 r. do pozwanej Spółdzielni wpłynęło pismo powoda, w którym twierdził jakoby nie otrzymał uchwały Nr (...) (pismo powoda z 09 lipca 2012 r. - k. 53).

W związku z pismem powoda z 09 lipca 2012 r. zarząd pozwanej Spółdzielni na posiedzeniu w dniu 12 lipca 2012 r. ponownie rozpatrzył sprawę i podtrzymał stanowisko przedstawione w piśmie z 17 maja 2012 r. Pismo to wraz z uchwałami Nr (...) i (...) zostało przesłane na adres powoda 26 lipca 2012 r., a jego odbiór powód pokwitował w dniu 31 lipca 2012 r. (pismo z 20 lipca 2012 r. i zwrotne potwierdzenie odbioru - k. 63 - 64).

W dniu 16 sierpnia 2012 r. do pozwanej Spółdzielni wpłynęło pismo powoda, w którym znowu stwierdził jakoby nie był informowany o sprawie. W związku z pismem powoda z 16 sierpnia 2012 r. zarząd pozwanej S.ni na posiedzeniu w dniu 22 sierpnia 2012 r. po raz kolejny rozpatrzył sprawę i podtrzymał decyzję odmawiającą przyjęcia powoda w poczet członków Spółdzielni. Odbiór pisma został pokwitowany 11 września 2012 r. (odpowiedź na pismo z 16 sierpnia 2012 r. - k. 61 i potwierdzenie odbioru przez żonę powoda - k. 62).

W dniu 03 kwietnia 2013 r. pozwana poinformowała powoda o tym, że na posiedzeniu w dniu 13 marca 2013 r. sprawa po raz kolejny była rozpatrywana przez zarząd pozwanej, który nie znalazł przesłanek do zmiany stanowiska (pismo z 03 kwietnia 2013 r. - k. 58).

Sąd dokonał następującej oceny dowodów:

Sąd uznał za wiarygodny materiał dowodowy przedstawione w sprawie dowody w postaci dokumentów wymienionych na wstępie uzasadnienia. W ocenie Sądu brak jest podstaw do podważania ich zawartości lub autentyczności. Należy podkreślić, iż dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron procesu.

Sąd przyjął jako wiarygodne także dowody w postaci zeznań wszystkich świadków oraz z przesłuchania stron. Wszystkie przesłuchane osoby zeznawały w sposób spójny, logiczny, relacje tych osób potwierdzały się wzajemnie, tworząc wiarygodną wersję zdarzeń.

Sąd pominął dowód z dokumentów zgromadzonych w sprawie R XIII Ns 236/81 Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy (poprzednia sygn. akt R XIII Ns 1139/79) w przedmiocie podziału majątku dorobkowego po rodzicach powoda, albowiem akta te zostały zniszczone po upływie okresu ich archiwalnego przechowywania (k. 310).

Sąd pominął wnioski powoda o dopuszczenie dowodów ze zeznań świadków M. W. i A. C. oraz z dokumentów wskazanych w pkt 2 i 3 apelacji wobec braku wskazania przez powoda w określonym terminie adresów miejsc zamieszkania świadków oraz braku złożenia dokumentów mających stanowić przedmiot dowodu (k. 298 v., 380, k. 410 v.).

Jako podstawy do dokonania ustaleń faktycznych Sąd nie uczynił zeznań pozwanej U. M., ponieważ pozwana wskazując na jej wiek podała, że nie pamięta okoliczności dotyczących miejsc zamieszkania powoda (k. 411 v.).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie wobec pozwanej Spółdzielni. Natomiast powództwo podlega oddaleniu wobec pozwanej U. M..

W pierwszym rzędzie należy podnieść, że powód w taki sposób ostatecznie sprecyzował żądanie pozwu, że domagał się zobowiązania do przyjęcia w poczet członków pozwanej Spółdzielni oraz do przydzielenia spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w W. (k. 341).

Jednocześnie należy podnieść, że Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 3 lutego 2017 r. uchylił poprzednio wydany w sprawie przez Sąd Okręgowy w Warszawie wyrok z dnia 23 grudnia 2014 r. i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania. Podkreślenia wymaga, iż na podstawie art. 386 § 6 k.p.c. ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji wiążą zarówno sąd, któremu sprawa została przekazana, jak i sąd drugiej instancji, przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy rozpoznając ponownie przedmiotowy spór uwzględnił ocenę prawną i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego.

Zgodnie z poczynionymi powyżej ustaleniami faktycznymi stwierdzić należy, że przedmiotowe postępowanie wykazało, że powód jest synem zmarłego S. K., byłego członka pozwanej Spółdzielni, któremu przysługiwało lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ul. (...) w W. znajdującego się w zasobach pozwanej Spółdzielni oraz że aż do chwili zgonu ojca powód zamieszkiwał w nim w spornym lokalu. Sąd uznał, że powoda należy uznać za osobę zamieszkujejącą wraz z ojcem, mimo, że w okresie przed zgonem ojca życie powoda koncentrowało się w trzech miejscach, a mianowicie w jednostce wojskowej w W. w dzielnicy B. (powód odbywał zasadniczą służbę wojskową i zarazem był studentem wyższej uczelni wojskowej), w mieszkaniu ojca przy ul. (...) w W. oraz w mieszkaniu przy ul. (...) w W., w którym zamieszkiwała żona powoda wraz z ich dzieckiem. Z uwagi na złożoną sytuację życiową powoda w owym czasie polegającą na tym, że powód wykonywał obowiązki państwowe, zawodowe i rodzinne w w/ w miejscach należało uznać, że powód miał wówczas w istocie trzy miejsca zamieszkania rozumiane jako konkretne adresy, pod którymi rzeczywiście przebywał z wolą pobytu. We wszystkich tych miejscach nocował, spożywał posiłki i posiadał własne rzeczy osobiste. Pobyty w tych miejscach miały racjonalne podstawy. Otóż zamieszkiwanie w lokalu

ojca było dla powoda naturalnym stanem rzeczy, albowiem powód mieszkał w tym lokalu przy ul. (...) od wieku młodzieńczego, w tym mieszkaniu posiadał rzeczy osobiste, z niego właśnie udał się do jednostki wojskowej – uczelni i do tego lokalu udawał się podczas odbywania służby wojskowej, w tym w celu sprawowania opieki nad chorym ojcem. W jednostce wojskowej – uczelni powód pobierał naukę zawodu i zaraz spełniał obligatoryjny powszechny wówczas obowiązek odbywania służby wojskowej. Natomiast udawanie się przez powoda podczas odbywania służby wojskowej także do lokalu, w którym zamieszkiwała jego żona i dziecko także należy uznać za naturalny stan rzeczy.

W tym aspekcie bez znaczenia jest okoliczność, pod jakim adresem powód był wówczas zameldowany (k. 403 – 405), ponieważ zameldowanie jest kategorią administracyjną, zupełnie odmienna od zamieszkiwania, które zgodnie z art. 25 kc oznacza miejscowość, w której osoba przebywa z zamiarem pobytu. W tym miejscu należy pokreślić, że przepis art. 145 ustawy z 17 lutego 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach jako kryterium uprawnień do nabycia prawa do lokalu spółdzielczego wskazuje zamieszkiwanie w lokalu, a nie fakt zameldowania w nim.

Dla oceny roszczenia powoda bez znaczenia jest także okoliczność, że w okresie poprzedzającym zgon ojca powód lwią część czasu przebywał w jednostce wojskowej, a tylko podczas świąt i okresowych zwolnień z obowiązku pobytu w jednostce zamieszkiwał równomiernie w mieszkaniu ojca i żony. Okoliczność ta była związana wyłącznie z tym, że powód jako osoba odbywająca służbę wojskową i zarazem student wyższej uczelni wojskowej mógł opuścić teren jednostki – uczelni jedynie po uzyskaniu zezwolenia przełożonych. Rygorizm regulaminowy obowiązujący powoda w tej sytuacji należy uznać za bezsporny, a zarazem nie mogący wpływać negatywnie na ocenę zachowania powoda, ponieważ w konsekwencji długość okresu zamieszkiwania powoda w owym czasie u ojca nie była wyłącznie zależna od woli samego powoda.

W konsekwencji uznać należało, że każde z trzech w/w miejsc stanowiło centrum życiowe powoda.

Kwestię uprawnień członków rodziny zmarłego członka spółdzielni mieszkaniowej regulują przepisy ustawy z 17 lutego 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach (Dz. U. z 1961 Nr 12 poz. 61 ze zm.) obowiązującej w chwili śmierci członka Spółdzielni - S. K..

Zgodnie z przepisami w/w ustawy spółdzielcze prawo do lokalu, przysługujące członkowi należącemu do spółdzielni mieszkaniowej, jest prawem niezbywalnym i nie podlega egzekucji. Prawo to wygasa w razie ustania członkostwa z jakichkolwiek przyczyn, jednakże statut powinien przewidywać okres, w czasie którego były członkiem oraz inne osoby zajmujące w chwili ustania członkostwa jego lokal jako członkowie rodziny lub na podstawie innego ważnego tytułu upoważnione są do zajmowania tego lokalu (art. 144 § 1 i 2 w/w ustawy z 1961 r.).

Niewątpliwie członkostwo ojca powoda w pozwanej Spółdzielni ustało z chwilą śmierci (art. 22 w/w ustawy).

Zgodnie zaś z art. 145 ustawy z 1961 r. w razie ustania członkostwa z jakichkolwiek przyczyn, pierwszeństwo przyjęcia do spółdzielni i uzyskania spółdzielczego prawa do lokalu po byłym członku przysługuje jego małżonkowi, dzieciom i innym osobom bliskim, o ile zamieszkiwali z nim razem, a gdy chodzi o małżonka - także wówczas, gdy prawo do lokalu stanowiło przedmiot wspólności ustawowej. Jeżeli zgłasza się kilka osób uprawnionych, wybór należy do spółdzielni.

Należy podkreślić, że prawo powstałe na podstawie art. 145 ustawy z 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach pozostało bezterminowe także po wejściu w życie prawa spółdzielczego i nie podlegało statutowym terminom ustanowionym w wykonaniu delegacji z art. 221 § 3 ustawy z 1982 r. prawo spółdzielcze. Na trwanie omawianego uprawnienia nie wpłynęło także wejście w życie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Ustawa ta nie sprecyzowała losów wcześniej powstałych roszczeń o przyjęcie do spółdzielni i uzyskanie lokatorskiego prawa do lokalu po członku, którego członkostwo ustało, uzyskanych na podstawie art. 145 ustawy z 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach bądź na podstawie art. 221 § 1 ustawy z 1982 r. prawo spółdzielcze. W konsekwencji w tym wypadku znajduje zastosowanie art. 3 k.c., nakazujący oceniać treść przysługującego prawa według przepisów materialnoprawnych obowiązujących w chwili jego powstania. Także więc postanowienia statutowe wydane na podstawie przepisów ustawy o spółdzielniach

mieszkaniowych nie mogły ograniczyć wynikającego z ustawy wcześniejszej prawa bezterminowego (por. wyrok SN z 10 stycznia 2014 r. I CSK 673/13, LEX nr 1444328).

O prawie pierwszeństwa osoby zamieszkałej z byłym członkiem spółdzielni stanowi fakt rzeczywistego zamieszkiwania z nim w przydzielonym mu przez spółdzielnię lokalu, zamieszkiwania w charakterze domownika, którego centrum życiowe stanowi zajmowany - wraz z członkiem spółdzielni - lokal.

Mając na uwadze fakt, że powód wykazał fakt zamieszkiwania z ojcem w przedmiotowym lokalu, należało uznać, że zgodnie z przepisem art. 145 w/w ustawy przysługuje mu prawo do domagania się od Sądu zobowiązania pozwanej Spółdzielni do przyjęcia powoda w poczet członków Spółdzielni oraz do zobowiązania Spółdzielni do przydziału powodowi spornego lokalu po ojcu powoda jako po byłym członku Spółdzielni. Należy podkreślić, że powód jest uprawniony do wystąpienia na drogę sądową z tego rodzaju żądaniami bez konieczności uprzedniego wyczerpania wewnątrzspółdzielczego trybu postępowania w tym zakresie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19.03.1984 r., II CR 62/84 oraz wyrok z dnia 06.04.1978 r., IV CR 523/77).

Wobec sprecyzowania przez powoda żądania pozwu w piśmie z dnia 30 kwietnia 2018 r. (k. 341) tylko dla wyczerpania toku rozważań należy podnieść, że powód nie jest natomiast uprawniony do domagania się zobowiązania pozwanej Spółdzielni do ustanowienia na rzecz powoda prawa odrębnej własności przedmiotowego lokalu. Podkreślić należy, że na podstawie art. 145 ustawy z 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach powód nabył jedynie uprawnienie do przyjęcia w poczet członków i uzyskania spółdzielczego prawa do lokalu po byłym członku. Wydany w niniejszej sprawie wyrok zobowiązuje jedynie Spółdzielnię do przyjęcia powoda w poczet członków i dodatkowo ma charakter nieprawomocny. Powyższe oznacza, że aktualnie powód nie jest nadal członkiem Spółdzielni i nie posiada aktualnie żadnych praw do lokalu, a konsekwencji nie posiada żadnych uprawnień do domagania się od Spółdzielni do ustanowienia na rzecz powoda praw odrębnej własności lokali. Tylko dodatkowo należy wskazać, że nawet gdyby powód był uprawniony do domagania się przekształcenia lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu w prawo odrębnej własności lokalu to powinien był wystąpić z żądaniem o zobowiązanie pozwanej do złożenia oświadczenia woli o treści sprecyzowanej pod względem podmiotowym i przedmiotowym w zakresie niezbędnym do ustanowienia prawa odrębnej własności lokalu przy uwzględnieniu treści art. ustawy o własności lokali, czyli przedstawić jaką konkretnie treść powinno mieć oświadczenie pozwanej. Powód takiego rodzaju żądania nie zgłosił.

Jako nie uzasadnione należało uznać powództwo skierowane wobec pozwanej U. M.. W ocenie Sądu pozwana nie posiada w ogóle legitymacji biernej w niniejszej sprawie. Zgodnie z przepisem art. 145 ustawy z 1961 r. o spółdzielniach i ich związkach podmiotem, który może zostać zobowiązany przez Sąd do przyjęcia powoda w poczet członków spółdzielni i do przydzielenia lokalu spółdzielczego jest jedynie spółdzielnia mieszkaniowa.

Konsekwencją rozstrzygnięcia w przedmiocie żądań pozwu jest obowiązek rozstrzygnięcia przez Sąd w przedmiocie kosztów procesu. Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu na podstawie art. 98 kpc § 1, 3 kpc, art. 108 § 1 i 2 kpc oraz § 2, § 6 pkt 6 oraz na podstawie § 13 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu. Sąd uwzględnił także koszty wywołane postępowaniem apelacyjnym. Sąd zasądził z tytułu kosztów procesu od pozwanej Spółdzielni na rzecz powoda kwotę 11.100 zł (7.400 – opłata sądowa od pozwu, 3.700 zł – opłata sądowa od apelacji). Takie rozstrzygnięcie stanowi następstwo reguły, iż przegranie sprawy stwarza obowiązek zwrotu kosztów procesu, który wygrał powód.

Mając na uwadze całokształt poczynionych powyżej rozważań Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.